

ПОЛІТИЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ СИСТЕМИ МЕНЕДЖМЕНТУ В ГАЛУЗІ БУДІВНИЦТВА УКРАЇНИ

*Вишнівський М.В., аспірант,
m.vyshnivskyi@gmail.com*

*Науковий керівник: Климчук О.В., д.е.н., професор
Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського*

В сучасних умовах будівельна галузь виступає одним з провідних векторів розвитку економічної системи будь-якої країни. Проте для її ефективного функціонування держава має створювати відповідні сприятливі умови, серед яких ключовими є: інвестиційна привабливість країни; розгалужена та доступна система кредитування і фінансової підтримки галузі будівництва; прозора регуляторна та контролююча політика профільних державних інститутів тощо. Проблемні аспекти в реформуванні житлово-будівельної галузі України, передусім, полягають у тому, що за радянських часів функціонувала управлінська схема взаємовідносин держави і господарюючих суб'єктів у сфері будівництва, яка передбачала управління будівельними організаціями лише через вертикальні структури на основі директивного впливу.

Відсутність або низький рівень гармонізованого підходу в галузі будівництва до реалізації державних управлінських функцій у тріаді “держава – приватний сектор – соціум” призводить до отримання негативного соціально-економічного ефекту, що супроводжується низкою проблемних аспектів: 1) нераціональне співвідношення витрат та доходів під час формування державного бюджету через соціально-економічну нестабільність та відсутність сприятливих умов для розвитку конкурентоспроможного національного сектору економіки; 2) значна розмитість ключових критеріїв щодо забезпечення ефективності виробничих процесів та кінцевого продукту виробництва, що сприяє виникненню передумов для використання “подвійних стандартів” державними регуляторними органами, які здійснюють перевірку приватного сектору; 3) відсутність прозорої системи нормативно-правового забезпечення сертифікації та стандартизації виробничих процесів; 4) відсутність системи забезпечення кваліфікаційного моніторингу та якісного контролю відповідності планових та фактичних показників розвитку галузі через реалізацію інноваційних механізмів державного

управління; 5) недосконала та корумпована система протікання процесів приватизації, проведення тендерних процедур, здійснення розподілу ресурсів державного бюджету, регулювання фіскальної та податкової політики тощо [1, стор. 235–236; 2, стор. 7–8].

Державна політика у сфері містобудівної діяльності вимагає вирішення нагальних завдань, пов'язаних з просторовим розвитком та плануванням територій на національному, регіональному та місцевому рівнях і будівництвом з дотриманням під час розробки проєктів законів, розпоряджень, постанов та інших нормативно-правових актів таких основних принципів: повнота, прозорість та доступність інформації для всіх учасників галузі будівництва; підвищення ролі громадськості під час прийняття та реалізації управлінських рішень щодо містобудівної діяльності; пріоритетність збереження та примноження культурної спадщини і навколишнього природного середовища; усунення корупційних проявів та ризиків; субсидіарність в державному управлінні; дерегуляція і децентралізація [3, стор. 10].

Проведений аналіз чинної нормативно-правової бази щодо державного управління в галузі будівництва дозволяє сформулювати такі перспективи її подальшого розвитку: адаптація системи законодавчого та нормативно-правового забезпечення державного управління в галузі будівництва до сучасних норм міжнародного права; здійснення сертифікації та стандартизації норм реалізації будівельних проєктів, якості будівельної продукції та надання будівельних послуг відповідно до світових стандартів якості; трансформація та гармонізація законодавчої бази щодо надання доступу та розширення громадського контролю та фахових приватних структур у будівельній галузі, зокрема забезпечення технічного аудиту, консалтингу, інжинірингу.

Також потрібно відзначити, що інформаційні системи і технології в сучасних умовах охоплюють усі види господарської діяльності [4, стор. 75], не виключенням є й будівельна галузь. Суттєвими перевагами щодо використання сучасних інформаційних систем і технологій під час надання послуг у сфері будівництва є максимальний рівень прозорості та зменшення різного роду корупційних проявів. Проте для ефективного реалізації запровадження процесів цифровізації для надання і отримання адміністративних послуг потрібна гармонізація нормативно-правової бази у цьому напрямі до європейських і світових стандартів та максимально

зменшити вплив людського фактору на прийняття управлінських рішень та надання адміністративних послуг, що в подальшому забезпечить стрімкий та прозорий розвиток будівельного бізнесу.

Загалом основними складовими чинниками ефективного розвитку державного регулювання у сфері будівництва мають бути: інформація, кооперація та інноваційність [5, стор. 92]. Відтак, державним органам влади потрібно постійно досліджувати мінливе ринкове середовище та отримувати актуальну інформацію щодо реального стану будівельних підприємств. Процес кооперації має здійснювати співпрацю держави з підприємствами щодо регулювання господарської діяльності, правильного оформлення документів та контролю відповідності сучасним будівельним стандартам. Інноваційність зумовлює постійний розвиток технологій будівельної галузі, а також організації й управління господарської діяльності.

Отже, в сучасних умовах глобалізації та функціонування ринкової економіки має переважати непряме державне регулювання у здійсненні господарської діяльності усіх учасників будівельної сфери, до пріоритетних інструментів якого належить забезпечення прозорості законодавчої та нормативно-правової бази, розробка розгалуженої інвестиційної політики, підтримка та стимулювання конкурентного середовища, формування системи державних пільг і гарантій, а також постійне підвищення ефективності управління інноваційною діяльністю на підприємствах будівельної галузі.

Література.

1. Прав Ю. Будівельна галузь як об'єкт державного управління. *Публічне урядування*. 2019. № 2 (17). С. 230–240. <https://doi.org/10.32689/2617-2224-2019-17-2-230-240>.
2. Климчук О.В. Управлінські аспекти формування економіко-енергетичної безпеки України на засадах розвитку біоенергетики: монографія. Вінниця: Нілан-ЛТД, 2021. 576 с.
3. Концепція публічного управління у сфері містобудівної діяльності. Збірник аналітичних матеріалів. Київ, 2019. 369 с. URL: https://www.rpk.org.ua/wp-content/uploads/2019/07/Konczepczyia_veb-1.pdf.
4. Климчук О.В. Сучасні тренди та глобалізаційні виміри управління інформаційними технологіями і системами в Україні. *Економіка і організація управління*. 2021. № 1 (41). С. 72–85. DOI: <https://doi.org/10.31558/2307-2318.2021.1.7>.
5. Селезньова О.О. Розвиток державної регуляторної політики стосовно управління маркетинговою діяльністю будівельних підприємств України. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Економічні науки»*. Херсон. 2015. Вип.14. Ч.1. С. 89–93.